

OEF; WAT EEN GELUK!

Ghislaine Roman (tekst) en Tom Schamp (illustraties)
(door Inger Bos)

OVER DE MAKERS

Tom Schamp (1970) is geboren en opgegroeid in en om Brussel. Hij heeft Toegepaste Kunst in Brussel gestudeerd en nog een jaar Grafisch Ontwerp in Polen. Begonnen als illustrator voor uitgeverij Averbode, werkt hij tegenwoordig als zelfstandig illustrator. Hij illustreert onder andere boeken, tijdschriften, affiches, postzegels, kalenders en cd-hoezen. Zijn werk werd meermaals bekroond, o.a. met een Boekenpauw en een Gulden Palet.

Tom Schamp heeft met verschillende materialen gewerkt, zoals ecoline, aquarel, gouache, vetkrijt, papier en karton. Nu werkt hij voornamelijk met acryl op karton. Zijn stijl is kleurrijk en gedetailleerd, met vaak donkere, volle kleuren. Hij gebruikt weinig tot geen pasteltinten. De sfeer van zijn prenten lijkt magisch-realistisch. Ook stopt hij veel beeldgrapjes in zijn prenten.

Bronnen: tomschamp.com, lannoo.be, jeugdliteratuur.com

Ghislaine Roman (1957) is geboren aan de voet van de Pyreneeën. Ze is leerkracht geworden en heeft zich veel beziggehouden met het voorkomen van laaggeletterdheid. Haar schrijfcarière is begonnen bij tijdschriften voor kinderen. Ze vindt het belangrijk dat haar teksten muzikaal zijn. Ze heeft dan ook veel liedjes geschreven. Met Tom Schamp heeft ze verschillende prentenboeken gemaakt.

Bronnen: ghislaineroman.fr

1. VOOR HET LEZEN

Omslag – Praat met de juryleden om de tekeningen op het omslag.

- Wat zien jullie op de tekening op de voorkant van het omslag? (veel groen; bladeren in allerlei vormen; gekleurde bloemen; een bloem in de vorm van een hartje; een oog met een traan; een slak met de letter s op zijn huisje; een vlinder met een kroontjespen als lijf; een eikeltje met een oog waaruit twee groene blaadjes groeien; een klein torretje? in de letter O; ...)
- Wat zien jullie op de tekening op de achterkant? (meer blauw en bruin in de tekening; de slak met de letter s, maar nu veel groter en het lijkt alsof hij over het water glijdt; het eikeltje, nu zonder oog, waaruit drie bruine bladeren groeien en omringd door een schijf van een boomstam; de hartjesbloem; de vlinder met de kroontjespen; een vlinder met een kwast als lijf en eentje met een stift als lijf; een potlood; een vogelhuisje)
- Er is veel te zien op het omslag. Wat vinden jullie daarvan?

Titel – Praat met de juryleden over de titel.

- Het eerste deel van de titel staat in grote, stevige blokletters op het omslag. Zegt iemand van jullie weleens “oef”, kennen jullie het woord? (het is een verzuchting: iets had fout kunnen gaan, maar is net goed afgelopen)
- Daarna volgt “Wat een geluk!” in dunne schrijffletters, met een uitroepteken erachter. Een uitroepteken wordt gebruikt om iets met nadruk te zeggen, om te roepen. Hoe voelen jullie je als je deze titel hoort? (opluchting, omdat iets kennelijk net goed is gegaan; blijdschap; vrolijk, bijvoorbeeld om het grappige woord “oef”; ...)
- Waar gaat het verhaal over, denken jullie? (natuur; bos; een eikeltje dat een boom wordt; ...)

Introductie thema

- Laat de juryleden natuurgetrouwe afbeeldingen van een eikenboom, zijn bladeren en vruchten zien. Of laat de juryleden naar een korte video over de eikenboom kijken: <https://schooltv.nl/video/de-eik-door-de-seizoenen-heen-hoe-verandert-de-eik-in-de-verschillende-seizoenen/#q=eikenboom>
- Bespreek met de juryleden of zij weleens kastanjes en eikeltjes rapen in het bos of gevallen bladeren uit het bos verzamelen. Leg de link met het groeiproces van een eikenboom en bespreek wat er zeker nodig is voor een eikeltje om uit te groeien tot eikenboom. Laat de juryleden een video bekijken over de kastanjeboom en de kastanje: <https://schooltv.nl/video/huisje-boompje-beestje-de-kastanjeboom/#q=>

2. TIJDENS HET LEZEN

- Lees de tekst een keer helemaal voor en neem de tijd om de prenten te laten zien. Laat de juryleden weten dat zij later nog meer tijd krijgen om de prenten te bekijken en te bespreken.
- De tekst bestaat steeds uit een regel per spread. Neem de tijd om die regel voor te lezen. Let daarbij op de intonatie van “oef”. Zorg dat er een prettig ritme ontstaat.
- Vraag de juryleden om tijdens de eerste keer luisteren en kijken te bedenken welke prent zij het liefst nog een keer willen zien en bespreken.

3. NA HET LEZEN

Personages – Bespreek met de juryleden de personages in het verhaal.

- Dit verhaal gaat over een eikeltje dat een eikenboom wordt. Kan een eikeltje ook het belangrijkste personage van een verhaal zijn, vinden jullie?
- Wat vinden jullie ervan dat in dit verhaal mensen geen hoofdrol spelen?
- De mensen spelen wel een rol: de houthakkers, de boeren, de bouwvakkers en het gezin. Wat vinden jullie van hen?
- Welke dieren spelen ook een grote rol, vinden jullie? (de eekhoorn; de slak; ...)

Verhaal – Bespreek met de juryleden een aantal verhaalelementen.

- Het verhaal gaat over een eikeltje dat uitgroeit tot een eikenboom. Hoe snel gaat dat, denken jullie? Staat dat ook in de tekst? (er gaan seizoenen en jaren voorbij; in de tekst worden genoemd: “zomer”, “in december”, “de volgende zomer”, “in de lente”; er wordt niet verteld om hoeveel jaar het precies gaat; ...)

- Waar staat de eikenboom? Waar staat dat in de tekst? (in het bos; aan de rand van het bos; “De volgende zomer brak een bosbrand uit”; ...)
- Op elke spread gebeurt er iets waardoor het eikeltje toch de kans krijgt om door te groeien, zoals de eekhoorn die het eikeltje wel verstopt, maar weer vergeet, en de boeren die het veld ploegden, maar de eik met rust lieten. Wat vinden jullie van al die gebeurtenissen en gevaren? Maken die het verhaal spannend? En vinden jullie bijvoorbeeld het onweer dat voor water zorgde net zo belangrijk als de ree die maar één blaadje at?
- Wat vinden jullie van het eind van het verhaal, dat de eik gelukkig is met de kinderen die een hut in zijn kruin bouwen?

Taal - Bespreek met de juryleden de taal in het verhaal.

- Welk patroon/welke herhaling horen jullie in de tekst? (in elke zin staat eerst een probleem, gevolgd door “maar... oef” en eindigend met een reden waarom de eik toch door kan groeien; ...)
- Welke mooie of bijzondere woorden of zinnen hebben jullie gehoord?
- Gebruikt de schrijver moeilijke woorden? (ontkiemen; geveld; ploegden; schade; ...) Wat betekenen deze woorden, denken jullie?
- In de tekst staat: “de eik kreeg geen kruisje op zijn stam”. Wat betekent dat volgens jullie?
- In de tekst staat: “In december was het koud en de sneeuw viel, maar ... oef het was een andere boom die zou worden versierd.” Waar gaat deze tekst over?

Humor - Bespreek met de juryleden de humor in het verhaal.

- Als je het een grappig verhaal vindt, hoe komt dat dan? Ligt dat aan de tekst, de tekeningen of tekst & tekeningen samen? (de herhaling van “maar... oef” is grappig; de beeldgrapjes in de tekeningen, zoals het haardvuurtje onder in de boom, de vissengraten als nerven van een blad; de kwast als ongeopende bloem; de gezichten in de bomen; een schilderij in de bomen; het kevertje met de letter s op zijn rug; de grote kat als veld waar de bouwmaachines rijden; de ogen in allerlei bladeren; de naam van de illustroator op de bouwmaachines; een vogel met een hoedje; ...)
- Wat vinden jullie het grappigste onderdeel van het verhaal? Welke tekening is het grappigst?

Illustraties - Bespreek met de juryleden de illustraties.

- Denken jullie dat het verhaal te begrijpen is zonder de tekeningen? (zonder de tekeningen zou het verhaal erg kort zijn en misschien een beetje saai; de tekeningen maken het verhaal spannender en er is heel veel om te bekijken; ...)
- Er zit niet alleen een patroon in het verhaal, ook de prenten bevatten veel beeldherhalingen. Welke herhalingen zien jullie? (ogen; hartjes; vlinders; vogels; de slak; de kat; hoedjes; ladders; figuren in boomstammen; de jurk van het meisje/de gordijnen van de boomhut; de vlammen van het haardvuur/de bladeren bij de boom; de vormen van bladeren en bloemen; de vorm van de storm lijkt op een slakkenhuis; de kruin van de bomen die in brand staan/vlammen; de tak van een boompje/het gewei van het hert/brandende lucifers; ...)
- Op de prent van de houtakkers staan ook een bed en een stoel. Waarom zijn die daar getekend, denken jullie? (van het gehakte hout worden meubels gemaakt, zoals bedden en stoelen; ...)
- Op de prent van de houthakkers is de O van “oef” een omgehakte boomstam. Wat zien jullie als je naar de letter van “oef” kijkt? (op elke prent hebben de letters de kleur en ‘het materiaal’ van de binnenkant van een boom; ...)
- Waaraan zien jullie de verschillen tussen de lente, zomer, herfst en winter op de prenten? (herfst: rood/oranje/bruin, vallende blaadjes, dieren die voedsel verzamelen; winter: sneeuw, kale takken)

aan de bomen; lente: blaadjes komen weer aan de bomen; zomer: vol groen bladerdek, veel vrolijk gekleurde bloemen; ...)

- Wat valt op aan de laatste prent waarop alleen de kruin te zien is? (de kruin hangt vol met eikeltjes die in de herfst ook weer kunnen vallen, dan begint het verhaal opnieuw; ...)
- Wat vinden jullie van de tekeningen, van de manier waarop ze gemaakt zijn? Passen ze goed bij het verhaal, vinden jullie? Wat vinden jullie ervan dat er zoveel te zien is op de tekeningen?
- De tekenaar werkt vaak met verf op karton, maar voor dit boek heeft hij hout als ondergrond gebruikt. Op welke prenten zien jullie dat hij op hout schildert en niet op papier? (de schutbladen; de prent met sneeuw; de prent met de ree; ...)
- Welke tekening vinden jullie het mooist? Komt dat door de kleuren of de vormen of het totaal?

Creatieve opdracht

Materiaal

- Zwarte stift
- Kleurpotloden
- Wit tekenpapier

- Laat de juryleden in het bos of park naar bladeren van een eikenboom zoeken. Ze kunnen de bladeren gebruiken om een eikenboom te maken: de stam tekenen met potlood en de kruin maken door bladeren te plakken. Of laat de juryleden een eikenblad omtrekken op een wit papier. Laat hen daarna het blad inkleuren, bijvoorbeeld met de herfstkleuren rood, bruin, geel en oranje.

Extra titels

- In de tuin / Noëlle Smit (Querido, 2019) – seizoenen, moestuinen, natuur
- Twaalf maanden in het bos / Emilia Dziubak (Gottmer, 2017) – seizoenen, natuur
- Het wonder van de appel / Andreas Németh & Hans-Christian Schmidt (De vier windstreken, 2017) – groeien
- Lente zomer herfst winter / Britta Teckentrup (Veltman Uitgevers, 2015) – seizoenen, natuur

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.